

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/523/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112232837
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4112232837.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Harbutu a členov senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Márie Malíkovej, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 12. mája 2014 č.k. 5C/51/2013-53, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Nitra v ním označených exekučných konaniach. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa svojim návrhom v jednotlivých veciach domáhal od odporcu náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu, že bol účastníkom exekučného konania vedeného na Okresnom súde Nitra, v ktorých súdny exekútor predložil návrh na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom a požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom exekučný súd napriek tomu, že vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadovala si takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať podstatný vplyv na čas potrebný k jej posúdeniu a rozhodnutiu, rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po uplynutí zákonom stanovenej doby, čo charakterizoval ako nesprávny úradný postup vzniknutý nevydaním rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prietahov, ako aj vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok. Nakoľko navrhovateľ sa aj v ďalších konaniach domáhal voči odporcovi rovnakého nároku, keď v každom konaní bola jeho výška iná, z dôvodu hospodárnosti podľa § 112 ods. 1 OSP spojil na spoločné konanie veci vedené pod sp.zn. 5C/51/2013, 5C/52/2013, 5C/53/2013, 5C/56/2013, 5C/57/2013, 5C/62/2013, 5C/64/2013 s tým, že ďalej konanie bude vedené pod sp.zn. 5C/51/2013. Z hľadiska skutkového stavu mal za preukázané, že v konaní vedenom pod sp.zn. 5C/51/2013, v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 24Er/466/2010 bola dňa 23.06.2010 exekučnému súdu doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vo veci oprávneného Pohotovosť, s.r.o. proti povinnej X. E., na vymoženie 983,19 eura s príslušenstvom, exekučným titulom bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Bratislava sp.zn. SR 00120/10, dňa 24.06.2010 vyzval súdneho exekútora na predloženie zmluvy o úvere, všeobecných podmienok, dohody o vyplnení zmenky, na ktorú výzvu

oprávnený reagoval až dňa 29.10.2010, následne exekučný súd uznesením zo dňa 08.12.2010 č.k. 24Er/466/2010-12 žiadosť o udelenie poverenia zamietol. Žalobca si uplatnil v tejto veci náhradu škody v sume 1.528,40 eura a nemajetkovej ujmy v sume 305,68 eura za omeškanie s rozhodnutím o žiadosti o udelenie poverenia viac ako 334 dní. V konaní pod sp.zn. 5C/52/2013 si navrhovateľ uplatnil majetkovú škodu vo výške 4.254,88 eura a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 850,98 eura, pričom z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Nitra sp.zn. 16Er/243/2010 vyplýva, že dňa 24.11.2010 doručil súdny exekútor exekučnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti povinnej O. N., o vymoženie 1.020,- eur s príslušenstvom, exekučným titulom bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu v Bratislave sp.zn. SR 05567/10 a žiadosť súdneho exekútora bola uznesením exekučného súdu zo dňa 07.02.2011 zamietnutá. V konaní pod sp.zn. 5C/53/2013 si navrhovateľ uplatnil majetkovú škodu vo výške 5.363,05 eura a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.072,61 eur za nesprávny úradný postup Okresného súdu Nitra v exekučnej veci sp. zn. 23Er/606/2010, podľa ktorého súdny exekútor doručil súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti povinnému G. E., o vymoženie 1.445,27 eura s príslušenstvom dňa 23.06.2011, exekučný súd uznesením zo dňa 30.06.2011 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietol. V konaní pod sp.zn. 5C/56/2013 si navrhovateľ uplatnil majetkovú škodu vo výške 3.850,10 eura a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 770,02 eura v súvislosti s exekučným konaním Okresného súdu Nitra pod sp.zn. 11Er/276/2010, kde bola žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti povinnej I. L., aj vymoženie 912,- eur s príslušenstvom, doručená exekučnému súdu dňa 15.07.2010, exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok sp.zn. SR 01430/10 a táto bola uznesením zo dňa 21.02.2011 zamietnutá. V konaní pod sp.zn. 5C/57/2013 navrhovateľ žiadal priznať mu škodu vo výške 125,- eur a nemajetkovú ujmu vo výške 636,18 eura za nesprávny úradný postup Okresného súdu Nitra v exekučnom konaní vedenom pod sp.zn. 9Er/642/2011, pričom z uvedeného spisu je zrejmé, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti povinnej E. L., o vymoženie 1.653,27 eura s príslušenstvom, bola doručená exekučnému súdu dňa 06.07.2011, exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok sp.zn. SR 15205/10 a táto bola uznesením zo dňa 22.03.2012 zamietnutá. Aj v konaní pod sp.zn. 5C/62/2013 sa navrhovateľ domáhal škody vo výške 125,- eur a nemajetkovej ujmy vo výške 1.174,63 eura za nesprávny úradný postup Okresného súdu Nitra v exekučnom konaní vedenom pod sp.zn. 9Er/803/2010, z ktorého vyplýva, že exekučný súd žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie proti povinnej G. L., o vymoženie 375,- eur s príslušenstvom, doručenej exekučnému súdu dňa 19.10.2010, exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok sp.zn. SR 05087/10, ktorú žiadosť uznesením zo dňa 25.04.2012 zamietol. V konaní vedenom pod sp.zn. 5C/64/2013 navrhovateľ žiadal priznať majetkovú škodu vo výške 10.396,66 eura a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.079,33 eura, pričom zo spisu Okresného súdu Nitra sp.zn. 24Er/268/2011 vyplýva, že súdny exekútor doručil žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti povinnému B. Q., o vymoženie 3.808,60 eura s príslušenstvom exekučnému súdu dňa 06.09.2011, exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok sp.zn. SR 04360/11 a jeho žiadosť bola uznesením zo dňa 08.09.2011 zamietnutá. Opierajúc sa o ust. § 3 ods. 1 písm. d), ods. 2, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 19 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ako i ust. § 44 ods. 1, 2 a § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31.05.2010, ako aj do 31.05.2011 a do 17.01.2013 (ďalej len „Exekučný poriadok“) dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný, a preto ho v jednotlivých konaniach, spojených na spoločné konanie, zamietol. Samotnému uplatneniu nároku predchádzalo predbežné prerokovanie s odporcom, navrhovateľ dňa 23.04.2012 doručil žiadosť o predbežné prerokovanie, avšak samotné podanie týchto žiadosti a uplynutie lehoty 6 mesiacov na uspokojenie nároku postačovali k tomu, aby bola splnená zákonná podmienka pre podanie návrhu na súd, napriek tomu, že lehota 6 mesiacov uplynula až po začatí konania. Námietku premĺčania, vznesenú odporcom, neakceptoval, nakoľko navrhovateľovi neuplynula zákonná trojročná lehota. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 499/2010 konštatujúc, že exekučný súd je oprávnený a povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a môže tak urobiť na návrh účastníka, ako aj bez návrhu, pričom môže exekučný titul preskúmať aj z hľadiska príslušných hmotnoprávných zákonných ustanovení a nielen z procesného hľadiska, preto týmto postupom nedošlo k žiadnemu nesprávnemu úradnému postupu namietanému v návrhu navrhovateľa. Aplikujúc ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, v znení účinnom do 31.05.2010 konštatoval, že lehota 15 dní uvedená v tomto ustanovení platí iba pre vydanie poverenia a nie pre rozhodnutie súdu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia. Vo veciach pôvodne vedených pod sp.zn. 5C/51/2013, 5C/52/2013, 5C/56/2013, 5C/57/2013, 5C/62/2013 konštatoval, že nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu z dôvodu nevydania rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, nakoľko zo strany

navrhovateľa nebolo doložené žiadne rozhodnutie, ktoré by konštatovalo prietahy v konaní tak, ako je uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., tieto návrhy súd zamietol, keďže nebol zo strany navrhovateľa preukázaný základ nároku a preto sa ďalej nezaoberal výškou náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. V konaní vedenom pod sp.zn. 5C/53/2013, 5C/64/2013 konštatoval, že tieto návrhy boli podané bezdôvodne, nakoľko uznesenia o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia boli vydané bezodkladne po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia, preto ich súd zamietol. Rozhodnutie o náhrade trov konania založil na ust. § 142 ods. 1 OSP a odporcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, nepriznal náhradu trov konania, pretože mu v súvislosti s konaním žiadne trovy nevznikli a odporca si ani žiadne trovy neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na základe a s použitím novej právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a teda po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, hoci pri svojom rozhodovaní bol viazaný ust. § 9 ods. 1 v znení zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z.z.. Svojim rozhodnutím de iure a de facto tak aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Vytkol mu tiež, že odôvodnenie o zániku nároku na náhradu uplatnenej škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom založil na nedôveryhodnosti údajov, čo platné právo nepozná. Samotná nedôveryhodnosť údajov však nič nemôže zmeniť na tom, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu, keď rozhodnutie nebolo vydané v zákonom ustanovenej lehote. Poukázal tiež na to, že súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil svoj názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Ďalej argumentoval, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a navyiac jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti, atď.. Rovnako tak Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie vecí v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávaný za vinu. Za prejav nesústredenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáha v jednotlivých veciach náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci vzniknutých mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Nitra v jednotlivých exekučných konaniach. Nesprávny úradný postup navrhovateľ vzhliadol v nevydaní rozhodnutia o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote a v prietahoch v konaní pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože k vydaniu rozhodnutia došlo s omeškaním dlhšej doby.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 01.01.2013 (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z.z.“), ktorý na danú vec dopadá, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe a d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť (§ 3 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Odvolací súd úvodom poznamenáva, že v nadväznosti na čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a čl. 36 ods. 3, 4 Listiny základných práv a slobôd (zák. č. 23/1991 Zb.) je zák. č. 514/2003 Z.z. osobitným zákonom, ktorý upravuje podmienky a spôsob náhrady škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci. Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc niektorým zo spôsobov v zákone špecifikovaných, druhým predpokladom je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a treťou podmienkou je, aby medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou, bola daná priama príčinná súvislosť. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak preukáže ich splnenie, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže, keďže zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, má charakter objektívnej zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie. Z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, zákon rozlišuje základné dva okruhy zodpovednosti za škodu, a to zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a § 6) a zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9). Zároveň je samostatne upravená zodpovednosť štátu za rozhodnutie o zatknutí, zadržaní alebo inom pozbavení osobnej slobody (§ 7) a tiež za rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo o väzbe (§ 8). I keď zákon explicitne nedefinuje pojem „nesprávny úradný postup“, vo všeobecnosti za takýto možno považovať porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti, súvisiacej s výkonom verejnej moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania. Z ust. § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť takéhoto orgánu, zbytočné prietahy v konaní, ako aj iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Pôjde teda najmä o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí.

Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu ide o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, a preto nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

V predmetnej veci, poukazujúc na vyššie uvedené závery, bolo potrebné posudzovať existenciu predpokladov zodpovednosti žalovanej za škodu uplatňovanú žalobcom v tomto konaní, čo súd prvého stupňa i vykonal a v tomto smere, v potrebnom a dostatočnom rozsahu, zistil skutkový stav veci, keď k jednotlivým veciam pripojil exekučné spisy a z týchto vyvodil závery, ktoré uviedol v napadnutom rozsudku a ktoré odvolací súd vyššie popísal.

Odpoveď, či došlo k vydaniu, resp. nevydaniu rozhodnutia exekučného súdu v zákonom ustanovenej lehote, poskytuje ust. § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. v znení zák. č. 144/2010 Z.z. účinného od 01.06.2010 a teda v čase začatia exekučného konania (ďalej len „Exekučný poriadok“) a to v jednotlivých spojených veciach, vedených pod sp.zn. 5C/51/2013, 5C/52/2013, 5C/56/2013, 5C/62/2013 a účinného od 01.06.2011 vo veciach sp.zn. 5C/53/2013, 5C/57/2013, 5C/64/2013.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie (znenie účinné od 01.06.2010).

Odvolací súd zastáva názor, že z prejavu vôle normotvorcu obsiahnutom v zhora citovanom ustanovení plynie záver, podľa ktorého 15-dňová lehota od doručenia žiadosti exekútora pre exekučný súd sa vzťahovala len na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Prejav vôle vyjadrený v právnej norme je totiž potrebné ozrejmiť výkladovými metódami, ktoré zachovávajú autenticitu sledovaného zámeru, čo umožňuje výklad doslovný, gramatický a systematický, pričom niet dôvodu pre použitie analógie. V tejto súvislosti je zvlášť významné, že úmyslom zákonodarcu bolo práve zefektívnenie exekučného konania v snahe dosiahnuť, aby poverenie na vykonanie exekúcie nebolo zdržiavané nečinnosťou exekučného súdu a tak prispieť k lepšej vymožitelnosti práva. Táto požiadavka však stráca svoj základný význam a opodstatnenosť v prípade, že niet exekučného titulu pre jeho rozpor so zákonom ako materiálneho predpokladu každej exekúcie. Neznamená to však, že i vtedy exekučné konanie nemusí naplniť právo účastníka na prejednanie veci v primeranej lehote a bez zbytočných prieťahov vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 ústavy a článku 6 ods. 1 Dohovoru, aby sa tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Pokiaľ by ale zákonodarca mal úmysel, aby 15-dňová lehota exekučného súdu dopadala i na rozhodnutie, ktorým zamietne žiadosť exekútora o udelenie poverenia, bol by to explicitne zakotvil spôsobom ako v niektorých ďalších ustanoveniach Exekučného poriadku, napr. v ust. § 44 ods. 8, § 50 ods. 2 Exekučného poriadku, v ktorých uložil exekučnému súdu rozhodnúť (či už pozitívne alebo negatívne) v tam stanovenej lehote na rozdiel od ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, kde uložil exekučnému súdu do 15 dní od doručenia žiadosti „poveriť“ exekútora, aby exekúciu vykonal. Obdobnú paralelu možno nájsť i v odvolaní proti rozhodnutiam v exekučnom konaní, ktoré v zásade nie je prípustné (§ 202 ods. 2 OSP), pokiaľ Exekučný poriadok výslovne vo svojich ustanoveniach nezakotvuje, že odvolanie prípustné je a taktiež i v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 16 ods. 1, § 75 ods. 4, 5, § 92 ods. 5, § 95 ods. 3 atď.), ktoré sa na exekučné konanie použijú, ak Exekučný poriadok neustanovuje inak (§ 251 ods. 4 OSP). S ohľadom na cieľ a zásady Exekučného poriadku, na ktorých je budovaný, preto jeho ust. § 44 ods. 2 nie je možné interpretovať rozširujúcim spôsobom tak, ako to predkladá navrhovateľ. Odvolacím súdom zastávaný názor v konečnom dôsledku, s prihliadnutím na vzájomné súvislosti a účel sledovaný právnou úpravou, nemožno označiť ani za neprimeraný alebo svojvoľný výklad práva upierajúci základné práva a slobody, súčasťou ktorých je i právo na súdnu ochranu. Vychádzajúc z týchto záverov v danej veci s ohľadom na skutočnosť, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola exekučným súdom zamietnutá po dvoch dňoch po tom, ako súdny exekútor požiadal exekučný súd o udelenie poverenia, nedošlo tak zo strany exekučného súdu k porušeniu povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote.

Vo veciach pôvodne vedených pod sp.zn. 5C/53/2013, 5C/57/2013, 5C/64/2013 bolo potrebné posudzovať skutočnosť, či došlo k vydaniu, resp. nevydaniu rozhodnutia exekučného súdu v zákonom ustanovenej lehote, poskytuje ust. § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. v znení zák. č. 144/2010 Z.z. účinného od 01.06.2011 a s tým súvisiace ustanovenie § 41 ods. 2 písm. c), d) Exekučného poriadku podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade: c) notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila, d) vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských súdov a rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených. Aplikujúc vo vyššie uvedených veciach citované ustanovenia, odvolací súd dospel k záveru, že novela Exekučného poriadku, účinná od 01.06.2011 vylučovala lehotu exekučného súdu na rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia 15 dní v prípade, ak exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok (písm. d/ § 41 ods. 2 Exekučného poriadku). Keďže vo všetkých prejednávaných veciach bol exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, odvolací súd, zhodne so súdom prvého stupňa konštatuje, že lehota na rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia neexistovala a zákonom predpísaná nebola. Z tohto dôvodu preto v postupe exekučného súdu nemožno vzhľadnúť nedodržanie lehoty a teda navrhovateľom tvrdený nesprávny úradný postup.

Rovnako tak v sporom dotknutom exekučnom konaní, neboli preukázané navrhovateľom avizované zbytočné prietahy, ktoré tvrdenie podliehalo prieskumnej činnosti súdu z hľadiska platnej právnej úpravy § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. v čase vzniku zodpovednostného vzťahu, na čo odvolateľ dôvodne poukazuje. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Právo každého na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu, zakotvuje i čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru. V tomto smere rozsiahla rozhodovacia prax ústavného súdu ustálila, že pri rozhodovaní, či vo veci došlo k prietahom v konaní, sa zohľadňujú tri kritéria, ktorými sú: právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania a spôsob, akým súd v konaní postupoval. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone, ale s ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa aj v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy.

Hodnotiac postup exekučného súdu z hľadiska týchto kritérií je významné, že ako už bolo uvedené, že vo všetkých exekučných konaniach exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok, odsudzujúci povinného na plnenie z titulu spotrebiteľskej úverovej zmluvy. V nadväznosti na tento exekučný titul, exekučný súd viazaný ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, zvyrazňujúcim zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia ako výsledku náležitého preskúmania, okrem iného i exekučného titulu, žiadosti súdneho exekútora v jednotlivých preskúmaných veciach, na vydanie poverenia, zamietol, pričom rozhodol bezodkladne, po uplynutí niekoľkých dní od podania žiadosti a preto s ohľadom na okolnosti danej veci, nemožno vzhľadnúť zbytočné prietahy (sp.zn. 5C 53/2013 žiadosť podaná dňa 23.06.2011, zamietnutá dňa 30.06.2011, 5C/64/2013 žiadosť podaná dňa 06.09.2011, zamietnutá dňa 08.09.2011). V ostatných exekučných veciach, aj keď o žiadosti súdneho exekútora exekučný súd rozhodol s určitým časovým odstupom, nie je možné postup exekučného súdu hodnotiť ako nesprávny s odvolaním sa na vyššie konštatované dôvody a poukázaním na exekučný titul v týchto veciach, ktorým bol rozhodcovský rozsudok, ktorý nepochybne podliehal kontrole exekučného súdu.

K navrhovateľom tvrdenému dôvodu nesprávneho úradného postupu v súvislosti so zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, v dôsledku čoho nie je spôsobilým exekučným titulom, odvolací súd nepovažuje za zmysluplné sa bližšie vyjadrovať a v podrobnostiach odkazuje na správne a presvedčivé dôvody napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa. Poukazuje ďalej len na to, že v tomto smere sú právne závery ustálené judikatúrou Najvyššieho súdu SR aj Ústavného súdu SR a odvolací súd nemá dôvod sa od nich odkloniť. V konečnom dôsledku sú dobre známe i samotnému navrhovateľovi, resp. by mu mali byť, keďže mu ako oprávnenému v exekučných veciach boli doručené tisíce rozhodnutí, týkajúcich sa danej problematiky. Za daných okolností, tak i podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ nepreukázal, že zo strany exekučného súdu došlo k nesprávne úradnému postupu v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., čím nebol naplnený základný predpoklad pre zodpovednosť odporcu za navrhovateľom v tomto konaní požadovanú náhradu škody a nemajetkovú ujmu. Odvolací súd ale tiež dodáva, že pokiaľ

navrhovateľ ani v jednej prejednávanej veci nedisponoval spôsobilým exekučným titulom, nemohol sa v rámci exekúcie vôbec domôcť ani nároku od povinného vyplývajúceho mu z úverovej zmluvy, a preto s rozhodcovským rozsudkom ako nulitným aktom v exekučnom konaní sa ani nemôže spájať vznik akejkoľvek škody oprávneného pre samotnú nemožnosť realizácie exekúcie. Premieta sa tu tak zásada, podľa ktorej „na neprávne nemožno stavať právo“.

Záverom odvolací súd konštatuje, že hoci navrhovateľ ani nekonkretizoval svoj odvolací dôvod a postup prvostupňového súdu v konaní, ktorým malo dôjsť k odňatiu mu možnosti konať pred súdom, odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, takúto vadu konania podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP nezistil. I ďalšie skutočnosti vytýkané navrhovateľom v jeho odvolaní sú bez právneho významu, keď tvrdenia v súvislosti s vierohodnosťou údajov a znaleckého dokazovania sa preskúmaného rozsudku vôbec netýkajú.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže odporca návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.